

PREJUDECĂȚI ȘI STEREOTIPURI ÎN COMUNITATEA EUROPEANĂ

Ecaterina Nemerenco

Conducător științific: l. super. Vitalie Maftei

Oameni se nasc cu prejudecăți și stereotipuri, de când e lumea și pământul, așa a fost și continuă fie. Majoritatea și-au fixat anumite idei pe care nu le pot scoate din minte. Lipsa de cunoaștere, mentalitatea și alte obstacole au făcut oameni să creadă altceva decât ceea ce este cu adevărat. Poate fi numită ca o “propagandă” a mentalității.

Stereotipurile reprezintă un ansamblu de convingeri față de caracteristicile personale, de trăsăturile de personalitate dar și de comportament specifice unui grup de persoane.

Conform definiției din Dicționarul Cambridge, stereotipurile sunt „o idee fixă pe care oamenii o au despre cum este cineva sau ceva, în special despre ceva greșit”. Conform aceluiași dicționar, prejudecățile sunt „o opinie sau sentiment nedrept și nerezonabil, format fără îndeajuns de multă gândire sau cunoaștere”.

Cu alte cuvinte, stereotipurile sunt idei preconcepute, clișee, în timp ce prejudecățile sunt sentimente iraționale de frică și neplăcere. Pot fi înțelese ca niște filtre de protecție împotriva afluxului de informații care ne permit să judecăm oamenii fără a-i cunoaște personal sau cunoscându-i numai superficial: ele ne limitează opinia despre realitate. Stereotipurile pot fi pozitive, atunci când reunesc în structura lor trăsături valorizate pozitiv la nivel social, sau negative, dacă reunesc anumite caracteristici valorizate negativ.

Europa a fost întotdeauna plină de stereotipuri. Toate aceste idei preconcepute nu ne învață prea multe despre vecinii noștri europeni, deoarece adesea, au tendința de a fi false. Totuși, ele scot în evidență modul în care tindem să îi vedem pe ceilalți.

Unele stereotipuri întâlnite între cetățeni Comunității Europene sunt acestea :

- **Portugalia, plină de lenoși și nostalgici?**

O caracteristică împărtășită de mulți europeni despre țările sud-europene care, de asemenea, se aplică pentru Portugalia, este că aceștia sunt lenoși. Se prea poate ca acest fapt să se datoreze obiceiului portughezilor de a trage câte un pui de somn după-amiază. Portugalia este adesea asociată cu plaje și vreme însorită, ceea ce contribuie la crearea opiniei, că nativii își petrec tot timpul lenevind sau bronzându-se la plajă. Muzica fado sporește răspândirea stereotipului că portughezii sunt un popor nostalgic.

- **Spania: fiesta, siesta și bărbați macho?**

Se pare că în lume s-a creat o imagine bine definită a culturii spaniole. Cică sărbătoresc tot anul împrejur, au bărbați pasionali și pasionați de Corida, iar femeile sunt pe cât de frumoase, pe atât de gălăgioase.

- **Franța, romantică și snoabă?**

Cum arată un francez, conform stereotipurilor mondiale? Cu beretă, pe bicicletă și având în coș câte o baghetă franțuzească sau un croissant. Totuși, se pare că moda beretelor a trecut demult, iar capitala Franței este extrem de poluată din cauza miilor de automobile. De asemenea, este răspândită ideea că francezii sunt nepoliticoși și snobi. Unii istorici afirmă că acest lucru se datorează politicii de nealinieră, instituită de Charles De Gaulle după al Doilea Război Mondial, acesta fiind considerat drept un tip snob și arogant. Totuși, cel mai răspândit clișeu, este că francezii sunt cel mai romantic popor din lume.

- **Islanda – țărișoara celor care mereu întârzie?**

Unul dintre cele mai răspândite stereotipuri despre Islanda, ține de dimensiunea acesteia: țara are cea mai mică suprafață dintre țările nordice – 103.000 km² și un total de doar 320 de mii de oameni. Prin urmare, se spune că toată lumea știe pe toată lumea. Un alt clișeu bine răspândit este că, anume în această țară, trăiesc cei mai puternici bărbați din lume și cele mai frumoase femei. Se spune că islandezii nu sunt deloc punctuali și amână totul până în ultima clipă.

- **Irlanda – țara catolicilor cu păr roșcat?**

Poporul irlandez este considerat a fi extrem de religios, din cauza luptelor istorice pentru emanciparea catolicilor. Cu toate acestea, statisticile arată că numărul ateilor crește într-un ritm rapid în Irlanda. De asemenea, când vine vorba despre această țară, mulți își imaginează o mulțime de oameni roșcati. Se prea poate ca acest mit să aibă legătura cu filmul „The quiet man”(1952), în care a jucat Mary Kate Danaher – o renumită irlandeză cu păr de foc. De asemenea, se spune că acest film întrunește multe alte stereotipuri irlandeze.

- **Finlanda – țara mustăcioșilor care se ceartă mereu?**

Finlandezii sunt extrem de direcți. De aceea, s-a răspândit ideea că Finlanda are un popor introvertit și nepoliticos. Intonația cu care vorbesc nativii și însăși limba poate părea dură, de parcă cei care poartă o conversație se ceartă. De asemenea, s-a răspândit ideea că toți finlandezii poartă o mustață de modă veche, consumă mult alcool și ascultă doar black metal. Cercul stereotipul că majoritatea finlandezilor își petrec timpul în saune sau vânând urși.

- **Olanda – țara liberalilor, a gay-lor și drogurilor?**

Stereotipul cel mai des vehiculat despre olandezi este că aceștia sunt înalți, au părul blond și ochii albaștri. Olanda a fost prima țară care a legalizat în

2001 căsătoriile între persoanele de același sex, iată de ce Amsterdamul este considerat, neoficial, capitala gay-lor. De asemenea, din motivul legalizării canabisului, se crede că majoritatea nativilor se droghează. O altă idee preconcepută despre olandezi este că aceștia sunt lacomi. Este adevărat însă, că sunt un popor căruia îi place să ducă contul fiecărui bănuț. În Olanda, puțin probabil ca un bărbat să achite consumul femeii cu care a ieșit la întâlnire.

- **Grecia, plină de oameni cu pilozitate sporită, care o duc rău cu banii?**

În urma crizei din 2008, prin lume au început să circule diverse stereotipuri legate de greci, mai ales de situația lor economică. Acum, cel mai răspândit clișeu, este că toți grecii stau prost cu finanțele. De asemenea, se spune că aceștia au pilozitate sporită și un nas mare și lung. Nu există nicio dovadă științifică precum că grecii ar fi mai păroși decât alte popoare ale lumii, dar așa e cu stereotipurile – uneori sunt, pur și simplu, inexplicabile.

Prejudecata – implică respingerea „celuilalt”, considerat ca membru al unui grup față de care se manifestă sentimente negative. G. Allport a definit prejudecata ca pe o atitudine negativă sau o predispoziție de a adopta un comportament față de un grup sau față de membrii acestui grup, bazată pe o generalizare eronată și rigidă. Prejudecățile pot apărea față de membrii oricărei categorii sociale diferită de cea proprie în legătură cu care există sentimente defavorabile. Prejudecățile sunt clasificate deseori în funcție de categoria socială care face obiectul generalizării. De exemplu, sexismul este prejudecata în privința femeilor sau bărbaților, antisemitismul este prejudecata față de evrei, rasismul este prejudecata față de indivizii unei alte „rase”. Prejudecățile implică atitudini sau emoții negative față de reprezentanții unui grup. Aceste emoții pot varia de la simpatie sau antipatie, până la furie, teamă, dezgust, disconfort sau chiar ură. Sunt considerate următoarele prejudecăți:

- **Rușii asociază România** cu Republica Moldova, în contextul conflictului privind viitorul acesteia din urmă în Uniunea Europeană. Pe francezi îi văd drept „victime ale modei”, Italia este un mare „centru comercial”, Marea Britanie egal Abramovici, scoțienii sunt bețivi. Finlandezii sunt o „adunătură de smiorcăiți”, Grecia este „sectorul imobiliar”, iar Turcia - „colonia de turiști”.
- **Polonezii** văd drept țigani pe români, în timp ce pe francezi îi consideră „lași”. Pe Olanda ar scrie „jucării”, britanicii sunt „trădători fără niciun Dumnezeu”, Scoția are doar „cartofi”. Germania este „bătăușul vestic”, în timp ce Rusia este „bătăușul

estic”. Sârbii sunt „nebuni”, ungerii - „oameni cool”, cehii sunt „bețivi” și, dacă în Grecia „hotelurile sunt în grevă”, în Bulgaria este „plaja bunicii”.

- **Spaniolii** văd drept cei care „schimbă scutece” pe români, iar pe bulgari drept cei care „curăță toalete”, iar moldovenii sunt „instalatori”. Grecia are „ulei de măsline prost”, Turcia este „Marocul de Est”, maghiarii sunt „huni”. În Ucraina poți găsi „bone radioactive”, iar în Rusia - „preoți căsătoriți”. Jumătatea sudică a Italiei este, de fapt, „Catalonia orientală”, iar Portugalia este „paravanul de vânt”.
- **Vaticanul** cataloghează drept „ortodocși latini” pe români - scăpăm ieftin în comparație cu Germania („băieți blonzi frumoși”), Marea Britanie („femei frigide”), Rusia („cel mai mare dușman”) și Franța („atei promiscui”). Stăm mai bine decât bulgarii - „asasini”, maghiarii - „țigani catolici”, moldovenii - „ciudați”. În Finlanda „Iisus n-a mers niciodată”, suedezii sunt „dependenți de sex”, iar norvegienii „păgâni cu bărbi albe”. Polonia este „Imperiul Roman de Nord”, iar Islanda este „iadul”.
- **Turcii** asociază cu „pământul țiganilor” pe români, în timp ce bulgarii sunt „vecinii bipolari”. Rusoaicele sunt niște „puicuțe sexi”, dar doar în Finlanda sunt „blonde autentice”. Norvegia este „Arabia Saudită Arctică”, Ungaria înseamnă „gulaș”, sârbii sunt „teroriști”, Bosnia și Herțegovina este „încă a turcilor”, iar croații sunt „criminali”. Moldova este „lumea a treia”, iar scoțienii sunt „bețivi”.

În concluzie aș vrea să menționez că viața trebuie construită în funcție de valori, nu de lipsuri. Viața trebuie văzută ca pe o oportunitate, nu ca pe o misiune. Prejudecățile și stereotipurile apar din lipsa cunoașteri, și a curajului, cercetărilor. Ceea ce este cel mai trist, este că fiecare generație va prelua aceste prejudecăți și stereotipuri, va crește cu ele. Dacă macar un sfert ar spune stop acestora, ar fi mai puțin stres și mai puține întâmplări triste. Cel mai grav este faptul că nu numai în Comunitatea Europeană există aceste idei, ci în întreaga lume.

Bibliografie:

[1]<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0401+0+DOC+XML+V0//RO>

[2] <http://diez.md/2014/11/22/tarile-europei-intre-adevar-si-prejudecata/>

[3] <http://www.spuse.ro/prejudecati/>

MULTILINGVISMUL IN EUROPA

Gorceag Victor

Coordonator: dr. conf. Vangheli Ion

Motto:Europeanul va trebui să-și crească fiii și fiicele în varietatea limbilor vorbite și nu în unitatea lor. Acest lucru înseamnă, pentru Europa, invocarea atât a trecutului, cât și a viitorului".

(Claude Hagege)

Limba reprezintă cea mai înaltă formă culturală și, de asemenea, unul dintre cei mai importanți factori care disting ființele umane de animale. Limba presupune diversitate, moștenire culturală și cooperare. Este o parte extrem de importantă a identității noastre și reprezintă cea mai directă manifestare a unei culturi. Datorită limbii putem stabili contacte cu alte popoare și putem transmite moștenirea culturală a poporului nostru. Astfel, putem spune că limba reprezintă o punte de legătură între popoare și culturi. Limbile sunt considerate a fi „instrumentul prin care comunicarea are loc în mediul politic, comercial, al apărării, al academiei, al mass media, al internetului și în majoritatea aspectelor vieții umane”, astfel că ocupă, cu siguranță, „un rol central pentru lumea din ce în ce mai internaționalizată, pentru globalizare și pentru procesul nostru galopant spre unificarea europeană.

Limbile definesc identități personale, dar fac parte în egală măsură dintr-un patrimoniu comun. Ele pot servi drept punte de legătură cu alți oameni și pot deschide calea către alte țări și culturi, promovând înțelegerea reciprocă. O politică de succes în materie de multilingvism le poate oferi cetățenilor mai multe șanse de a reuși în viață, mai exact de a-și găsi un loc de muncă, de a avea mai ușor acces la servicii și de a-și valorifica mai bine drepturile. De asemenea, sprijină solidaritatea prin îmbunătățirea dialogului intercultural și a coeziunii sociale.

Unul din obiectivele politicii UE în materie de multilingvism este ca fiecare european să vorbească 2 limbi străine, pe lângă limba maternă. În acest scop, cel mai bun mijloc ar fi să li se predea copiilor două limbi străine încă de la o vârstă fragedă.

Dovezile arată că acest lucru poate accelera și stimula învățarea limbilor străine,